

Författningssamling

Dokumenttyp Plan	Beslutsinstans Kommunfullmäktige	Beslutsdatum 2024-03-21	§ 39
Dokumentansvarig Säkerhetschef			
Gäller för Nässjö kommun		Senast reviderad	

Plan för brottsförebyggande arbete

Det brottsförebyggande arbetet ska vara utformat så att det uppfyller de krav som Lagen om kommuners brottsförebyggande ansvar ställer. Detta uppnås genom att arbetet utgår från ett gemensamt ramverk/en gemensam grund och därefter anpassas till kommunens organisation och förutsättningar.

Polisen utgör kommunens viktigaste samverkanspartner i det brottsförebyggande arbetet. Arbetet utformas därför för att i allt väsentligt överensstämmer med det arbete som beskrivs i Polismyndighetens strategi för brottsförebyggande arbete, där grunden är problemorienterat arbete.

”Grunden är det problemorienterade arbets sättet där man utifrån lägesbilder på olika nivåer identifierar och analyserar de problem som orsakar brottsligheten. Utifrån den analysen används metoder som är relevanta för att komma till rätta med problemen. Arbets sättet och effekterna följs upp och utvärderas såväl under som efter genomförandet.”¹

Det brottsförebyggande arbetet ska ske i enlighet med PDCA-hjulet². Arbetsmodellen överensstämmer i stort med SARA-modellen som polisen använder i sin strategi³, se bild.

¹ Källa: Polismyndighetens brottsförebyggande strategi PM 2022:12

² PDCA är en enkel fyrstegs metod som syftar till att driva förbättringar i processer och arbetsuppgifter. PO= Plan, D= Do, C=Check, A=Act

³ SARA-modellen grundar sig på ett arbete av forskarna John Eck and William Spelman Problem solving: Problem-oriented policing (1987). Polismyndighetens tillämpning av SARA: Kartläggning (Scanning) – Analys (Analysis) – Åtgärder (Response) – Uppföljning och Utvärdering (Assessment).

Kommunens lagstadgade ansvar

Lagen om kommuners brottsförebyggande ansvar syftar till att ge kommunen en tydligare roll i det lokala brottsförebyggande arbetet. För att säkerställa att arbetet bedrivs strukturerat och långsiktigt så ska kommunen skapa organisatoriska förutsättningar för ett kunskapsbaserat brottsförebyggande arbete. Kommunen ska ta fram en lägesbild över brottsligheten i kommunen och utifrån analys av denna ta ställning till behovet av åtgärder samt besluta om en åtgärdsplan. Kommunen ska också ta ansvar för samordningen av det lokala brottsförebyggande arbetet och inrätta en samordningsfunktion.

Lagen ställer krav på att arbetet ska vara kunskapsbaserat, systematiskt, lokalt anpassat och ske i samverkan. Det ska vara organiserat och samordnat och ska finnas en lägesbild med tillhörande orsaksanalys. Lagen kräver också en åtgärdsplan för brottsförebyggande åtgärder samt en plan för hur dessa ska följas upp.

Ett kunskapsbaserat arbetssätt

Ett kunskapsbaserat arbetssätt grundar sig på kunskap om brottsproblemets omfattning, struktur och utveckling. Det utgår från analys av möjliga orsaker till brottsproblemet och är riktat mot orsakerna till brottsproblemet. Arbetssättet består av åtgärder som, så långt det går, är beprövade eller utvärderade samt återkommande reviderat utifrån uppföljning eller utvärdering.

Organisation och ansvar

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för kommunens samlade brottsförebyggande arbete. Arbetet ingår i Kompassens temastruktur ”Trygghet och säkerhet”. Temaägarna företräder det brottsförebyggande arbetet i kommundirektörens ledningsgrupp som därmed utgör en form av referensgrupp till arbetet. Respektive nämnd och styrelse har minst en representant från förvaltningen/bolaget utsedd för att aktivt delta i arbetet. Representanterna företräder frågorna även i sin hemorganisation.

Inom ramen för kommunledningskontoret finns en säkerhetsavdelning med uppdraget att samordna och operativt leda arbetet i samverkan med polisen och andra relevanta aktörer.

Strategiskt råd

Enligt lagen så ska det finnas ett lokalt strategiskt råd i vilket representanter i ledande befattningar ingår. I Nässjö kommun utgör säkerhetschefen, temaägarna (varav säkerhetschefen är en), lokalpolisområdeschef samt kommundirektör det strategiska rådet. Säkerhetschefen leder rådet. Rådets uppdrag är att, i samråd med kommunstyrelsen, peka ut den övergripande riktningen i det lokala brottsförebyggande arbetet. Rådet tar stöd av grupp/lägesbild samt grupp/åtgärder (se beskrivning nedan).

Samordning

Inom ”Trygghet och säkerhet” finns en förvaltningsövergripande arbetsmodell för det brottsförebyggande arbetet. Modellen består av två delar: en gruppering som arbetar fram lägesbild med orsaksanalys samt en gruppering som arbetar med framtagande och genomförande av lämpliga åtgärder kopplat till aktuell lägesbild. I modellen som helhet ingår samtliga förvaltningar, kommunala bolag, polisen, vaktbolag med flera. Grupperna samordnas och leds av kommunledningskontorets säkerhetsenhet.

Kartläggning – lägesrapport och lägesbild

Gruppen för lägesbild/analys arbetar fram en lägesrapport tre gånger om året. Minst en gång per år ska en utförlig lägesbild med orsaksanalys sammanställas. Rapporterna tas fram utifrån uppgifter från kommunal verksamhet, polis, vaktbolag, näringsliv och medborgare. Rapporterna ligger till grund för lägesbild med orsaksanalys.

Analys och åtgärdsplan

Med utgångspunkt i lägesbilden med orsaksanalys identifieras aktuella och prioriterade problemområden. När orsakerna till problemen har identifierats utformas eller väljs åtgärder

som enligt tillgänglig kunskap och forskning är lämpliga. När åtgärder väljs ska målet vara att påverka de mest betydelsefulla orsakerna som identifierats i orsaksanalysen.

Uppföljning

Åtgärder och aktiviteter ska följas upp. Arbetet och projekt som pågår i de olika förvaltningarna kan med fördel följas upp och redovisas vid de löpande träffarna. De aktiviteter som är kopplade till rådande medborgarlöfte ska följas upp enligt överenskommelsen.

Lägesrapporterna med pågående och planerade åtgärder redovisas varje tertiäl för kommunstyrelsen. Det tredje tertialet redovisas lägesbild med orsaksanalys.

Samverkansavtal

Polisen är kommunernas huvudsakliga samverkanspartner i det brottsförebyggande arbetet. Samverkan kan dessutom ske med myndigheter, andra kommuner, näringsliv och ideella aktörer. I vissa fall behöver denna samverkan fastställas genom tecknande av samverkansavtal eller annan skriftlig överenskommelse. I de fall där skriftliga överenskommelser görs så ska överenskommelsen innehålla uppgifter om för vilka syften och inom vilka områden samverkan ska ske.

All samverkan ska ha ett långsiktigt perspektiv med en samsyn kring vem som gör vad utifrån en gemensam lägesbild. Samtliga samverkande aktörer ska genomföra sin del utifrån sitt uppdrag för att i så hög grad som möjligt bidra till de gemensamma målen.

Medborgardialog

Kommunens medborgare ska genom dialog göras delaktiga. De ska också ges förutsättningar och verktyg för att kunna få insyn i och involveras i det brottsförebyggande arbetet. Därför ska medborgardialoger enligt SKRs modell genomföras för att efterhöra kommuninvånarnas synpunkter och tankar på genomfört eller planerat brottsförebyggande arbete.

Medborgarlöfte

Samverkan mellan polis och kommun är en nödvändighet för att kunna arbeta effektivt med det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet. Löftena utgår från den lokala lägesbilden och handlar om vilka områden polis och kommun ska lägga fokus på i det förebyggande arbetet under aktuell period. Kommunstyrelsens presidium och representanter från lokalpolisområdet följer upp arbetet med medborgarlöftena två gånger om året.

Nässjö kommun och Lokalpolisområde Högländet samverkar kring medborgarlöften som ses över och förnyas vart annat år.